

VEROHALLITUKSEN OHJE

Valtuutussäännös
Verohallintolaki (1557/1995) 2 §
Voimassaolo
Toistaiseksi

Päivämäärä
15.1.2008
Diaarinumero
80/09/2008

Vastaanottaja
Verohallitus ja verovirastot

VEROHALLITUKSEN OHJE SISÄPIIRINTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ

1	Johdanto	2
2	Salassapito ja sisäpiirintiedot	2
3	Sisäpiirintieto ja arvopaperit	3
	3.1 Julkinen kaupankäynti ja monenkeskinen kaupankäynti	3
	3.2 Sisäpiirintiedot	3
	3.3 Sisäpiirintietojen soveltaminen arvopapereihin	4
	3.4 Sisäpiirintiedon päätyminen	5
	3.5 Sisäpiirintiedot verohallinnossa	5
4	Sisäpiiriläiset	5
	4.1 Sisäpiirirekisterit	6
	4.2 Sisäpiiriläiset verohallinnossa	6
5	Kielto käyttää sisäpiirintietoa	7
6	Sisäpiirintietoa sisältävien verotusasiakirjojen käsittelyohjeet	8
	6.1 Asiakirjojen vastaanottaminen.....	8
	6.2 Asianhallinta	8
	6.3 Asian käsittely	8
	6.4 Ratkaisut ja päätökset	8
	6.5 Asiakirjojen säilyttäminen	9
7	Asiakirjojen luovuttaminen verohallinnon ulkopuolelle	9
8	Seuraamukset	10
	8.1 Rikosoikeudelliset seuraamukset	10
	8.2 Seuraamukset Rahoitustarkastuksen taholta	11
	8.3 Hallinnolliset seuraamukset verohallinnossa.....	11
9	Kaupankäyntiohje	12
10	lainsäädäntöä, ohjeistusta sekä oikeuskäytäntöä	12
11	Lisätietoja	13

1 JOHDANTO

Verohallinnossa, esimerkiksi Konserniverokeskuksessa, Keskusverolautakunnassa ja verovirastojen yritysverotoimistoissa sekä verotarkastusyksiköissä on asiakkaina yrityksiä, jotka ovat julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeellelaskijoita. Näiden yritysten verotusasiakirjat saattavat sisältää sellaista julkaisematonta, arvopaperien markkinoihin vaikuttavaa tietoa jonka ilmaiseminen ja hyväksi käyttäminen on arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) säädetty kielletyksi. Nämä tiedot kuuluvat vain asiakkaana olevan yrityksen sisäpiirin tietoon. Yrityksen ilmaistessa sisäpiirintietoja verohallinnolle asettaa lainsäädäntö sisäpiirintietoja tietoonsa saaville erityisiä salassapitovelvoitteita ja hyväksikäyttökieltoja¹.

Sisäpiirintietojen väärinkäyttöä koskevaa lainsäädäntöä on uusittu. Uusitut säännökset ovat tulleet voimaan 1.7.2005 (297/2005). Uudistuksessa sisäpiirintietojen määritelmä on siirretty rikoslaista arvopaperimarkkinalakiin ja parannettu rahoitustarkastuksen mahdollisuutta valvoa sisäpiirintietojen käyttämistä.

Arvopapereiden kaupankäyntiä koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä on uusittu lailla (923/2007). Uusitut säännökset tulivat voimaan 1.11.2007. Sisäpiirintietojen kannalta merkityksellistä on myös monenkeskistä kaupankäyntiä koskeva sääntely.

Arvopaperimarkkinalain sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevat säännökset koskevat vain julkisesti noteerattuja sekä monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita, jolloin ulkopuolelle jäävät esim. PrivanetCapitalin välittämät, listaamattomien yhtiöiden arvopaperit.

2 SALASSAPITO JA SISÄPIIRINTIEDOT

Verohallinnolle annetut ja verohallinnossa laaditut verotusasiakirjat ovat verotietolain nojalla salassa pidettäviä. Salassapitovelvollisuus koskee myös yrityksen verotusasiaa varten antamia, sisäpiirintietoa sisältäviä asiakirjoja. Salassapito sisältää myös tietojen hyväksikäyttökiellon².

Sisäpiirintietoja koskee verotustietojen verotietolaissa säädetyn salassapidon lisäksi arvopaperimarkkinalain 5 luvussa säädetty käyttökielto. Laissa säädetty käyttökielto on ajallisesti rajattu siihen saakka kunnes sisäpiirintieto on julkistettu.

Sisäpiirintiedot ovat verohallinnossa siten salassa pidettäviä verotustietoja, joiden käsittelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Arvopaperimarkkinalain 5 luku asettaa verohallinnon henkilökunnalle erityisen kiellon käyttää tehtävässään saamia sisäpiirintietoja. Tietojen vuotaminen tai väärinkäyttäminen on sisäpiirintietoja luovuttaneen yrityksen kannalta erittäin haitallista ja heikentää luottamusta verohallinnon henkilökuntaan. Yrityksen maine kärsii, jos sen arvopapereilla käydään kauppaa hyödyntämällä sisäpiirintietoja, vaikka yhtiö itsessään ei ole tehnyt mitään väärää.

¹ Sisäpiirintietoja koskevat säännökset saattavat tulla sovellettavaksi myös henkilöverotuksessa esim. tilanteessa, jossa verovelvollinen hakee ennakkotietoa henkilökohtaiseen verotukseensa yritysjärjestelyn johdosta.

² Katso Verohallituksen ohje: "Salassapito- ja tietosuojavelvoitteet verohallinnossa (1935/6/2006).

Verohallitus pitää tärkeänä sisäpiirintietojen asianmukaista käsittelyä. Mahdollisista tahallaan tai huolimattomuudesta tapahtuneista rikkomuksista aiheutuva negatiivinen julkisuus vähentää luottamusta verohallintoon. Sisäpiirintietojen kohdalla korostuu myös virkamiehen valtion virkamieslain 14 §:n mukainen velvollisuus käyttäytyä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Sovelletut lainkohdat:
Verotietolain 1 § ja 4 §; Julkisuuslain 22 § ja 23 §; Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §;
Valtion virkamieslain 14 §

3 SISÄPIIRINTIETO JA ARVOPAPERIT

Sisäpiirintietoa on sellainen julkisesti kaupan tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena oleviin arvopapereihin liittyvä tieto, jota ei ole julkaistu ja jonka käyttämisellä voidaan olettaa pääsevän arvopaperimarkkinoilla parempaan asemaan suhteessa muihin markkinaosapuoliin. Tieto voi olla saatu asiakirjoilta tai suullisesti.

3.1 Julkinen kaupankäynti ja monenkeskinen kaupankäynti

Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:n mukaisesti julkisella kaupankäynnillä tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopapereilla arvopaperipörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla. Arvopaperipörssi voi pitää pörssilistaa julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista.

Monenkeskisellä kaupankäynnillä tarkoitetaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:n mukaisesti muuta kuin edellä mainittua kaupankäyntiä, jossa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tehdään arvopaperikauppaa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti. Monenkeskistä kaupankäyntiä voi järjestää arvopaperivälittäjä, arvopaperipörssi tai optioyhteisö. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi pitää meklarilistaa kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista.

3.2 Sisäpiirintiedot

Sisäpiirintiedon määritelmä on arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:ssä:

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arvopaperiin,

1) joka on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

2) jota on haettu otettavaksi julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; tai

3) jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin taikka tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun arvopaperin perusteella.

Sisäpiirintietoa on siten tieto, joka:

liittyy julkisesti kaupan olevien arvopapereiden markkinoihin

- tieto liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen
- sisäpiirintieto voi liittyä myös muuhun arvopaperiin kuin osakkeeseen

on täsmällistä

- tieto viittaa olosuhteisiin tai tapahtumaan, jotka ovat jo ilmenneet tai tapahtuneet taikka joiden voidaan olettaa kohtuudella ilmenevän tai toteutuvan (tosiasiallinen mahdollisuus toteutua)³
- tiedon tulee olla riittävän tarkka, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös tiedon vaikutuksesta arvopaperien hintoihin
- tieto ei ole täsmällistä, jos se perustuu huhuihin tai muihin vastaaviin epämääräisiin seikkoihin

ei ole julkistettu tai se ei ole muutenkaan ollut markkinoiden saatavissa

- markkinoihin vaikuttava tieto ei ole sisäpiirintietoa, kun se on julkistettu
- julkistaminen tapahtuu saattamalla tieto kaikkien tietoon
- tiedon antaminen verohallinnolle verotustehtäviä varten ei ole tiedon julkistamista, koska verohallinnon henkilökunnalle on laissa säädetty salassapitovelvollisuus

vaikuttaa olennaisesti arvopaperin arvoon

- olennaisen hintavaikutuksen tosiasiallinen mahdollisuus
- olennaisuutta voidaan arvioida sillä, olisiko järkevä sijoittaja ottanut kyseisen tiedon huomioon sijoittamispäätöksessään

Sisäpiirintietoa saattaa olla esimerkiksi tieto:

- tulevasta yrityskaupasta
- tulevasta yritysjärjestelystä
- tieto (merkittävästä) viranomaisen päätöksestä
- toimeksiannosta
- osakeannista
- osto- tai lunastustarjouksesta
- yhtiön osakkeen nimellisarvon alentamisesta
- osakesarjojen yhdistämisestä tai jakamisesta
- osavuositarkastuksen tai tilinpäätöksen sisällöstä
- yhtiön tulosvaroituksesta
- tai muu vastaava tieto

3.3 Sisäpiirintietojen soveltaminen arvopapereihin

Sisäpiirintietoja koskevia säännöksiä sovelletaan arvopapereihin, jotka ovat vaihdantakelpoisia ja on saatettu tai saatetaan yleiseen liikenteeseen useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopapereiden kanssa. Tällaisia arvopapereita ovat esimerkiksi osakkeet, warrantit, vaihtovelkakirjat, optio-oikeudet, vakioidut johdannaissopimukset ja muut johdannaistyyppiset arvopaperit, joiden arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella.

³esim. ennako-odotusten mukaiset tiedot mm. tilinpäätöksestä ovat ennen tiedon julkistamista sisäpiirintietoja

3.4 Sisäpiirintiedon päättyminen

Julkisessa kaupassa tai monenkeskisessä kaupankäynnissä olevan arvopaperin arvoon vaikuttava tieto ei ole sisäpiirintietoa sen jälkeen kun tieto on julkaistu tai tulee muuten markkinoiden saataville.

Esimerkiksi pörssin ohjesäännön mukaan julkaiseminen tarkoittaa tiedon samanaikaista toimittamista pörssille ja keskeisille tiedotusvälineille. Katso esimerkiksi Pohjoismaisen pörssin pörssitiedotteet.

3.5 Sisäpiirintiedot verohallinnossa

Sisäpiirintietoja sisältävät verotusasiakirjat

Verohallinnossa sisäpiirintietoja saattavat sisältää yritysten yritysjärjestelyjä koskevat ennakkopäätöshakemukset liitteineen. Muutkin verotusasiakirjat, kuten esimerkiksi ennakkoveron muutoshakemukset saattavat sisältää sisäpiirintietoja. Sisäpiirintieto voi sisältyä myös verohallinnon itse tekemään muuhun merkittävään päätökseen. Lisäksi verotarkastuksessa saattaa tulla esiin sisäpiirintietoja.

Sisäpiirintiedon päättyminen

Verotustietoihin sisältyviin sisäpiirintietoihin liittyvät kiellot päättyvät kun tieto on julkaistu tai mm. ennakkoratkaisuhakemukseen liittyvä toimenpide on toteutettu.

Esimerkiksi:

- tilinpäätös, kun se on julkaistu tai muuten tullut kaikkien tietoon
- yritysjärjestelyjä koskeva ennakkopäätöshakemus, kun yritys julkistaa järjestelyä koskevat tiedot tai kun yritysjärjestely on toteutunut taikka, kun yritysjärjestelyä koskeva suunnitelma on purkautunut

Sisäpiirintiedon päättymisen jälkeen asiakirja tai tieto on edelleen verohallinnossa salassa pidettävä verotietolain perusteella.

Sovelletut lainkohdat:
Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1, 3 ja 3 a §, 3 luku, 3 a luku sekä 5 luvun 1 §;
Verotietolain 1 § ja 4 §

4 SISÄPIIRILÄISET

Sisäpiiriläiset voidaan jakaa ensisijaisiin sisäpiiriläisiin ja toissijaisiin sisäpiiriläisiin.

Ensisijaiset sisäpiiriläiset kuuluvat esimerkiksi yrityksen johtoon. Heillä on sisäpiirintietoa hallussaan asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla. Ensisijaisella sisäpiiriläisellä on asiantuntemusta arvioida sisäpiirintiedon luonnetta ja sen olennaisuutta. Heidän osaltaan sisäpiirintiedon käyttäminen on presumoitu. Tilanteessa, jolloin sisäpiirintietoja voidaan luovuttaa ulkopuoliselle, ensisijaisen sisäpiiriläisen tulee kertoa luovutettavien tietojen sisältävän sisäpiirintietoja.

Tosisijainen sisäpiiriläinen on muu henkilö, joka tiesi tai jonka olisi pitänyt tietää, että hänen saama tieto on sisäpiirintietoa

Pääsääntöisesti yritys ei saa luovuttaa sisäpiirintietoa ensisijaisen sisäpiirin ulkopuolelle ilman, että sille syntyy velvoite julkaista tällainen tieto.

Lain mukaan yritys voi kuitenkin poikkeuksellisesti luovuttaa sisäpiirintietoja ulkopuolisille, jos se liittyy osana tiedon ilmaisevan henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista. Tietoa ei tarvitse julkistaa, jos tiedon vastaanottajalla on velvollisuus pitää tieto salassa.

4.1 Sisäpiirirekisterit

Omistuksen julkisuus

Ensisijaiset sisäpiiriläiset ovat arvopaperimarkkinalain mukaisesti velvollisia ilmoittamaan arvopaperien omistuksestaan julkiseen rekisteriin⁴.

Toissijaisilla sisäpiiriläisillä ei ole tällaista velvoitetta.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n mukaisesti yritys on velvollinen pitämään sisäpiirirekisteriä palveluksessaan olevista henkilöistä ja muista henkilöistä jotka saavat sisäpiirintietoja. Rekisteriin merkitään henkilöt jotka saavat sisäpiirintietoja mm. yritysjärjestelyhankkeista. Lain sanamuodon ja perusteluiden (HE 137/2004) mukaisesti rekisteriin merkittäisiin yrityksen palveluksessa olevien lisäksi mm. hankkeen suunnittelussa käytetyt konsultit ja asianajajat. Laissa tai perusteluissa ei mainita, että rekisteriin tulisi merkitä myös hanketta käsittelevän viranomaisen henkilökuntaan kuuluvia tai, että viranomaisen tulisi pitää rekisteriä sisäpiiriasiaa käsittelevistä henkilöistä.

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitään vain sellaiset henkilöt, jotka saavat tai käsittelevät sisäpiirintietoja. Rekisterimerkinnän tekee yritys omasta aloitteestaan. Rekisteröidylle on ilmoitettava kirjallisesti hänen merkitsemisestään rekisteriin. Rekisteri ei ole julkinen.

Rahoitustarkastus on huhtikuussa 2006 antanut tiedotteen (markkinat -tiedote 1/2006), jossa se suosittelee, että luovuttaessaan sisäpiirintietoja verohallinnolle listayhtiöt merkitsisivät verohallinnon yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriinsä. Rekisteriin merkitään se verovirasto, johon tietoja on luovutettu, ei yksittäistä virkailijaa.

4.2 Sisäpiiriläiset verohallinnossa

Verohallinnossa sisäpiirintietoja saanut on toissijaisen sisäpiiriläisen asemassa. Tällöin sisäpiirintiedon kielletty käyttäminen edellyttää tietoa siitä, että käytetty tieto on sisäpiirintietoa. Tieto saadaan yleensä ensisijaiselta sisäpiiriläiseltä. Sisäpiirintieto voi myös käydä ilmi verohallinnolle annetusta asiakirjasta ilman että ensisijainen sisäpiiriläinen mainitsee asiasta, jolloin asiakirjan käsittelijän tulisi ymmärtää asiakirjan sisältävän sisäpiirintietoja.

Yritys voi luovuttaa sisäpiirintietoja verohallinnon henkilökunnalle lakisääteisiä verotustehtäviä varten. Tällöin yrityksellä on hyväksyttävä syy tietojen ilmaisemiseen ulkopuoliselle. Verohallinnon henkilökunnalla on laissa säädetty velvollisuus pitää tiedot salassa.

Verohallinnon henkilökunnan ei tarvitse allekirjoittaa sisäpiirintietoja antavalle taholle salassapitositoumusta.

⁴ Tätä velvollisuutta ei ole monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien kohdalla

Omistuksen julkisuus

Verohallinnon sisäpiirintietoja käsittelevä henkilökunta ei ole velvollinen ilmoittamaan omistamiaan arvopapereita julkiseen sisäpiirirekisteriin.

Sisäpiirintietoja käsittelevien rekisteröinti verohallinnossa

Lainsäädäntö ei velvoita verohallintoa ylläpitämään sisäpiiriasioita käsittelevistä henkilöistä sisäpiirirekisteriä.

Verohallitus suosittelee kuitenkin, että yritysjärjestelyiden tai muiden sisäpiiriasioita koskevien ennakkotietohakemusten kohdalla virasto huolehtisi, että asiaa käsittelevä esittelijä pitäisi rekisteriä kaikista niistä henkilöistä, jotka osallistuvat asian käsittelyyn.

Rekisteri on henkilörekisteri ja siihen sovelletaan henkilötietolakia. Rekisteriin ei sovelleta arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n säännöksiä. Rekisterin käyttötarkoitus on sisäpiirintietoja saaneiden henkilöiden rekisteröinti. Rekisteriä pidetään valvontatarkoituksessa ja se on julkisuuslain 24 §:n 15) kohdan nojalla salassa pidettävä. Ohjeen liitteenä on malli rekisteristä ja rekisteriselosteesta. Rekisterinpitäjänä on se virasto, jossa asiaa käsitellään.

Sovelletut lainkohdat, perustelut ja ohjeet:
 Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 § (HE 137/2004 s. 60 – 61), 3 §, 7 §, 8 §, 9 §, 10 § ja 11 §; Verotietolain 1 § ja 4 §
 RATA:n standardi 5.3

5 KIELTO KÄYTTÄÄ SISÄPIIRINTIETOA

Se, joka on saanut haltuunsa sisäpiirintietoa, ei saa käyttää kyseistä tietoa.

Kiellettyä on:

- arvopaperin hankkiminen omaan tai toisen lukuun
- arvopaperin luovuttaminen omaan tai toisen lukuun
- toisen neuvominen suoraan tai välillisesti arvopaperia koskevassa kaupassa

Sisäpiirintiedon käyttämisen seuraamuksista on säädetty rikoslaissa (rikosoikeudelliset seuraamukset, edellyttää hyötymistä) ja rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (hallinnolliset seuraamukset, ei edellytä hyötymistä).

Menettely verohallinnossa

Sisäpiirintiedon kielletty käyttäminen verohallinnon henkilökunnan (toissijainen sisäpiiriläinen) osalta edellyttää vähintään huolimattomuutta. Edellytyksenä on, että henkilöllä on hallussaan sisäpiirintietoa ja hän tietää tai hänen pitäisi tietää tietojen olevan sisäpiirintietoja. Arviointi on tehtävä sillä perusteella, mitä tavallinen ja järkevä henkilö niissä olosuhteissa tiesi tai olisi pitänyt tietää.

Muidenkin verotustietojen, kuin sisäpiirintietojen, hyväksikäyttäminen on kiellettyä julkisuuslaissa säädetyn hyväksikäyttökiellon perusteella.

6 SISÄPIIRINTIETOA SISÄLTÄVIEN VEROTUSASIAKIRJOJEN KÄSITTELYOHJEET

6.1 Asiakirjojen vastaanottaminen

Yritys pääsääntöisesti ilmoittaa, jos luovutettavat asiakirjat sisältävät sisäpiirintietoja. Asiakirjat saapuvat pääsääntöisesti viraston kirjaamoon. Sisäpiirintietoja sisältäviä asiakirjoja jättävä yritys saattaa myös olla yhteydessä virastoon etukäteen ja sopia, että asiakirjat luovutetaan suoraan asian esittelijälle. Asiakirjojen vastaanottajan ei tarvitse tarkistaa tai muuten selvittää yritykseltä sisältääkö asiakirja todellisuudessa sisäpiirintietoja. Rahoitustarkastus on antanut listayhtiöille suosituksen, jossa pyydetään yhtiötä kertomaan verohallinnolle asiakirjoja jättäessään tietojen sisäpiiriluonteesta (markkinat -tiedote 1/2006).

Asiakirjaa tulee kuitenkin käsitellä tämän ohjeen mukaisesti, vaikka yritys ei ilmoita asiakirjan sisältävän sisäpiirintietoja, jos asiakirjan vastaanottaneelle tai asiaa käsittelevälle syntyy epäily siitä, että asiakirjaa sisältää tällaista tietoa.

Verohallinto määrittelee itse riittävän huolelliset menettelytavat. Tietoja antavat yritykset eivät voi antaa ohjeita noudatettavista menettelyistä.

6.2 Asianhallinta

Asiakirjoja vastaanottavan tulee huolehtia siitä, että asiakirjoja käsitellään huolellisesti käsittelyn ensivaiheesta lähtien. Asiakirjat tulee säilyttää lukitussa tilassa. Asiakirjoista ei saa ottaa turhia kopioita. Sisäpiiriasiaa koskevia muistioita ja päätösluonnoksia saa tallentaa vain sellaisiin kansioihin, joihin on rajatut käyttöoikeudet. Asiaan liittyviä tietoja ei saa lähettää sähköpostilla avoimessa verkossa. Sisäpiirintietojen leviämisen estämiseksi tietoja ei suositella lähetettäväksi sähköpostilla verohallinnon sisäisessä verkossa.

6.3 Asian käsittely

Sisäpiirintietoja koskevan asian käsittelyyn osallistuvien henkilöiden joukko tulee rajata mahdollisimman suppeaksi. Lisäksi virastosta tulisi olla vaivattomasti selvitettävissä kaikki ne henkilöt, jotka ovat käsitelleet sisäpiirintietoja (mm. asiakirjojen vastaanottaja, toimistosihiteeri, asiantuntija, lausunnon antaja) sekä tieto siitä milloin henkilö on saanut tietää sisäpiirintietoja.

Tarvittaessa asiakirjan vastuukäsittelijä pitää rekisteriä asian käsittelyyn ja sisäpiirintietoja käsitelleistä henkilöistä.

6.4 Ratkaisut ja päätökset

Päätökset, ratkaisut ja kannanotot, joista käy ilmi sisäpiirintietoja voidaan antaa tiedoksi vain yrityksen sisäpiiriin kuuluville (esim. hakemuksessa mainittu henkilölle). Päätöstä ei saa toimittaa pelkästään yhtiön nimellä.

6.5 Asiakirjojen säilyttäminen

Sisäpiirintietoja sisältävät asiakirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla erillään muista asiakirjoista, esimerkiksi lukitussa kaapissa, johon on pääsy vain asian esittelijällä ja ratkaisun tehneellä. Sisäpiirintietoja koskevat asiakirjat arkistoidaan normaalisti sen jälkeen kun asiakirjat eivät enää sisällä sisäpiirintietoja.

Sisäpiirintiedon käsittely verohallinnossa

7 ASIAKIRJOJEN LUOVUTTAMINEN VEROHALLINNON ULKOPUOLELLE

Verohallinto voi luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja ja niiden sisältämiä tietoja verotietolain 3 luvun säännösten, julkisuuslain säännösten ja erityislainsäädännön perusteella. Verohallitus on antanut tietojen luovuttamiseen liittyen seuraavia ohjeita:

- ohje tietojen luovuttamisesta ([►menettelysäännöt / tietojen antaminen verotusasiakirjoista](#))
- luettelo viranomaisten oikeudesta saada tietoja erityislainsäädännön perusteella ([►luettelo erityissäännöksistä](#))

Yleisesti

Sisäpiirintietoja sisältäviä asiakirjoja voidaan luovuttaa vain asianosaisen yrityksen ensisijaiselle sisäpiiriläiselle.

Ulkopuolisille sisäpiirintietoja sisältäviä asiakirjoja voidaan luovuttaa vain, jos niistä on poistettu sellaiset seikat, joista sisäpiirintiedot voivat käydä ilmi. Asiakirjojen luonteen takia tämä on usein mahdotonta tehdä ja näin ollen, jos sisäpiirintietoja ei voida poistaa asiakirjasta, ei asiakirjaa saa luovuttaa.

Lainkäyttöviranomaiset

Sisäpiirintietoja sisältäviä asiakirjoja voidaan luovuttaa hallintotuomioistuimille tai muille lainkäyttöelimille muutoksenhakua varten ja lausuntoja annettaessa. Tällöin toissijaisten sisäpiiriläisten piiri laajenee.

Muut viranomaiset

Luovutettaessa sisäpiirintietoja muita tarkoituksia varten viranomaisille (esim. rikostutkintaa tms. tarkoitusta varten) on sisäpiirintiedon luovuttaminen ratkaistava tapauskohtaisesti. Tarvittaessa sisäpiirintiedot poistetaan asiakirjoista. Jos sisäpiirintietoja luovutetaan, tulee luovutuksensaajaa informoida tietojen luonteesta. Tällöin toissijaisten sisäpiiriläisten piiri laajenee.

Rahoitustarkastus

Rahoitustarkastuksella on laissa säädetty oikeus saada myös sisäpiirintietoja sisältäviä asiakirjoja. Rahoitustarkastuksella on myös säädetty oikeus kutsua verohallinnon henkilökuntaan kuuluva kuultavaksi sille laissa säädetyn valvonnan toteuttamiseksi.

Sovelletut lainkohdat:
Verotietolain 3 luku; Julkisuuslain 10 §, 26 §, 28 § ja 29 §;
Laki rahoitustarkastuksesta 15 a §

8 SEURAAMUKSET

Rahoitustarkastus valvoo arvopaperimarkkinalain säännösten noudattamista. Rikostilanteessa esitutkinnan tekee poliisi.

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä voidaan antaa hallinnollisia tai rikosoikeudellisia seuraamuksia. Väärinkäyttö edellyttää hyötymistä. Salassa pidettävissä verotusasiakirjoissa olevien sisäpiirintietojen antaminen tai käyttäminen on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi sekä virkasalaisuuden rikkomisena että arvopaperimarkkinarikoksena. Jos verohallinnon henkilökuntaan kuuluva käsittelee sisäpiirintietoja huolimattomasti ja tämän ohjeen vastaisesti voi verohallinto lisäksi käyttää valtion virkamieslaissa säädettyjä kurinpitotoimenpiteitä.

Valvonnan toteuttamiseksi rahoitustarkastukselle on säädetty kattava tiedonsaantioikeus tehtäviensä hoitamista varten. Rahoitustarkastuksella on rahoitustarkastuksesta annetun lain 15 a §:n 2 mom. mukaisesti oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista. Tietojenantovelvollinen on myös muu kuin valvottava, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan tietoja mm. sisäpiirintietoa koskevien säännösten valvomiseksi. Rahoitustarkastus palauttaa pyytämänsä alkuperäiset asiakirjat. Rahoitustarkastus voi myös pyytää tietojenantovelvollisen kuultavaksi. Verohallinto voi näin ollen olla velvollinen antamaan rahoitustarkastukselle selvityksen esim. siitä, ketkä ovat käsitelleet tietyn yrityksen sisäpiirintietoja.

Sovelletut lainkohdat:
Laki rahoitustarkastuksesta 3 § ja 15 a §

8.1 Rikosoikeudelliset seuraamukset

Virkasalaisuuden rikkominen

Sisäpiirintietojen luovuttaminen ulkopuolelle tai väärinkäyttö omaksi tai toisen hyödyksi täyttää virkasalaisuuden rikkomisen tunnusmerkistön ja tuottamukselliseen virkasalaisuuden rikkomiseen. Virkasalaisuuden rikkomiseen voi syyllistyä virkasuhteessa olevan lisäksi myös työsopimussuhteessa oleva. Virkasalaisuuden rikkomisen tunnusmerkistö täyttyy salassapitovelvollisuuksien rikkomisella, eli tietoa ei ole tarvinnut käyttää hyödyksi. Virkasalaisuuden rikkomisesta voidaan rangaista sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Tuottamuksellisesta virkasalaisuuden rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Arvopaperimarkkinarikos

Arvopaperimarkkinarikoksista säädetään rikoslain 51 luvussa. Luvun 1 §:n mukaisesti sisäpiirintiedon väärinkäyttörikos täyttyy tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella luovuttamalla tai hankkimalla sisäpiirintiedon perusteella arvopaperin omaan tai

toisen lukuun tai neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sisäpiirintiedon perusteella arvopaperikaupassa. Lisäksi edellytetään hyötymistä. Myös yrityksestä voidaan rangaista. Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Sovelletut lainkohdat:
Rikoslain 40 luvun 5 § ja 51 luvun 1 §

8.2 Seuraamukset Rahoitustarkastuksen taholta

Rahoitustarkastukselle on laissa säädetty oikeus määrätä rikemaksu, antaa julkinen huomautus tai määrätä seuraamusmaksu arvopaperimarkkinalain sisäpiirintietoja koskevien säännösten rikkomisesta.

Julkinen huomautus

Rahoitustarkastus voi rahoitustarkastuksesta annetun lain 25 §:n 3 mom. mukaisesti antaa julkisen huomautuksen sille, joka laiminlyö tai rikkoo muuten kuin rikoslain 51 luvussa säädetyn tavoin arvopaperimarkkinalain säännöksiä. Julkinen huomautus on tarkoitettu annettavaksi tilanteessa, jossa rikoksen tunnusmerkistö ei täyty.

Sisäpiiririkoksen tunnusmerkistö edellyttää hyötymistä. Julkinen huomautus voidaan kuitenkin antaa vaikka sisäpiirintiedon kielletyllä käyttämisessä ei ole pyritty saamaan hyötyä.

Verohallinnon henkilökunnan osalta julkinen huomautus voitaneen antaa tilanteessa, jossa tuottamuksellisen virkasalaisuuden rikkominen ei täyty (esim. lievä huolimattomuus).

Julkiseen huomautukseen haetaan muutosta markkinaoikeudelta 30 päivän sisällä tiedon saatuaan.

Mikäli julkinen huomautus ei ole riittävä, voi rahoitustarkastus antaa julkisen varoituksen. Julkinen varoitus voidaan antaa, jos toiminta on ollut toistuvaa tai jatkuvaa.

Seuraamusmaksu

Jos asia ei ole vireillä esitutkinnassa tai syyteharkinnassa voi rahoitustarkastus määrätä oikeushenkilölle tai luonnolliselle henkilölle seuraamusmaksun sisäpiirintietoja koskevien säännösten rikkomisesta. Seuraamusmaksun määrää markkinaoikeus. Käytännössä seuraamusmaksua ei määrättäne verohallinnon henkilökunnalle tai verohallinnolle.

Seuraamusmaksun määrää markkinaoikeus Rahoitustarkastuksen esityksestä.

Sovelletut lainkohdat:
Laki rahoitustarkastuksesta 25 §:n 3 mom., 26 a §

8.3 Hallinnolliset seuraamukset verohallinnossa

Jos sisäpiirintietoja on käsitelty huolimattomasti tai sisäpiirintietoja on käytetty väärin voi verohallinto käyttää sille valtion virkamieslaissa säädettyjä kurinpidollisia toimenpiteitä, joita ovat kirjallinen varoitus, virantoimituksesta pidättäminen ja irtisanominen. Kurinpidollisia toimenpiteitä voidaan käyttää vaikka syynä olisi lievä huolimattomuus eikä teko olisi rikosoikeudellisesti sanktioitu.

Sovelletut lainkohdat:
Valtion virkamieslaki 24 §, 33 §, 40 §

9 KAUPANKÄYNTIOHJE

Jos verohallinnon henkilökuntaan kuuluva on toissijaisen sisäpiiriläisen asemassa tiettyyn yhtiöön nähden, tulee tämän ajoittaa yhtiötä koskeva arvopaperikauppa sellaiseen ajankohtaan, jolloin yhtiön arvopaperiin liittyvä sisäpiirintieto on julkaistu tai markkinoilla muutoin on mahdollisimman täydellinen tieto arvopaperin arvoon liittyvistä seikoista.

Verohallitus ei ole asettanut verohallinnon henkilökunnalle yleisiä rajoituksia arvopaperikaupankäynnille.

Näin ollen verohallinnon henkilöstöön kuuluva voi sijoittaa verohallinnon asiakkaina olevien yhtiöiden arvopapereihin. Verohallinnon henkilökunta ei kuitenkaan saa kaupankäynnissä tai muutenkaan käyttää hyväkseen sellaisia asiakirjoja tai tietoja joita on saanut työtehtävissä haltuunsa (hyväksikäytön kieltö). Tietojen hyväksikäyttäminen on rikoslaissa sanktioitu virkasalaisuuden rikkomisena.

Sovelletut lainkohdat ja perustelut:
Arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 § (HE 137/2004 s. 61); Verotietolain 1 § ja 4 §;
Julkisuuslain 22 § ja 23 §; Rikoslain 40 luvun 5 §

10 LAINSÄÄDÄNTÖÄ, OHJEISTUSTA SEKÄ OIKEUSKÄYTÄNTÖÄ

Kansallinen lainsäädäntö

laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta (1346/1999)
laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
arvopaperimarkkinalaki (495/1989)
laki rahoitustarkastuksesta (587/2003)
rikoslaki (39/1889)
Valtion virkamieslaki (750/1994)

EU

2003/06/EY	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista
2003/124/EY 2003/125/EY 2004/72/EY	Komission direktiivit Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta
2006/73/EY	Komission direktiivi rahoitusmarkkinoista

KANSALLISTA OHJEISTUSTA

Rahoitustarkastuksen sisäpiiriohjeet (tietoa mm. Rahoitustarkastuksen tekemästä valvonnasta)

Pörssin sisäpiiriohje (1.1.2006)

OIKEUSKÄYTÄNTÖÄ

KHO 2004/777

Sisäpiiriin kuuluva henkilö (esim. velipuoli)

KKO 2006:110

Sisäpiirintiedon väärinkäytön arviointi

11 LISÄTIETOJA

Lisätietoja verotustietojen salassapidosta ja tästä ohjeesta antavat:

Ylitarkastaja Helena Hynynen (p 09-7311 4045)

Ylitarkastaja Taito von Konow (p 09-7311 4165)

Pääjohtaja

Mirjami Laitinen

Ylitarkastaja

Taito von Konow

Henkilötietolain (523/1999) 10 §:n mukainen REKISTERISELOSTE

Rekisteri	Verohallinnon sisäpiirintietoja käsitelleiden henkilörekisteri
Rekisterinpitäjä	Verovirasto puh. Käyntiosoite: Kirjaamo: Rekisteri on liitettyä kuhunkin sisäpiirintietoja sisältävän asian asiakirja-aineistoon
Rekisterin yhteyshenkilö	
Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus	Sisäpiirintietoja käsittelevien henkilöiden rekisteröiminen sekä sisäpiirintietojen käsittelyn seuranta ja valvonta
Säännönmukaiset tietolähteet	Rekisteriin merkityt henkilöt
Salassapito	Rekisteri on salassa pidettävä - laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 §:n 15) kohta (tiedon antaminen vaarantaa valvonnan tarkoituksen ja sen toteutumisen)
Säännönmukaiset tietojen luovutukset	Tietoja luovutetaan vain pyynnöstä Rahoitustarkastukselle sille laissa säädettyä valvontatehtävää varten (laki rahoitustarkastuksesta 15 a §) sekä esitutkinta ja syyttäjäviranomaiselle.
Rekisteröityjen ryhmät	Verohallinnon sisäpiirintietoja käsittelevät henkilöt
Tietoryhmät	Sisäpiirintietoja sisältävän asiakirjan: • vastaanottajan nimi ja virka-asema• vastuullisen käsittelijän nimi ja virka-asema• käsittelyyn osallistuneiden henkilöiden nimet ja virka-asemat